

KOMUNIKAT PRASOWY nr 158/25

Luksemburg, 18 grudnia 2025 r.

Wyrok Trybunału w sprawie C-679/23 P | WS i in./Frontex (Wspólna operacja powrotowa)

Wspólne operacje powrotowe: wyrok Sądu oddalający skargę o odszkodowanie wniesioną przez rodzinę uchodźców syryjskich przeciwko Frontexowi po ich przekazaniu z Grecji do Turcji został w znacznej części uchylony

Trybunał Sprawiedliwości przekazuje sprawę do ponownego rozpatrzenia przez Sąd

W wyniku wspólnej operacji powrotowej przeprowadzonej przez Grecję i Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex) rodzina obywateli syryjskich została przekazana do Turcji zaledwie kilka dni po przybyciu do Grecji, gdzie wyraziła chęć złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. Uznając, że ich przekazanie do Turcji stanowiło niezgodne z prawem wydalenie i że podczas tego przekazania doszło do naruszenia ich praw podstawowych, rodzina ta domaga się odszkodowania za szkodę majątkową i niemajątkową rzekomo spowodowaną zachowaniem Frontexu przed, w trakcie i po zakończeniu operacji powrotowej. Członkowie rodziny twierdzą w szczególności, że gdyby Frontex wywiązał się ze swojego obowiązku poszanowania praw podstawowych i zasady non-refoulement podczas tej operacji, prawa te nie zostałyby naruszone, a oni nie zostaliby odesłani do Turcji, lecz uzyskaliby ochronę międzynarodową w Unii Europejskiej. Po oddaleniu skargi przez Sąd członkowie tej rodziny wnieśli odwołanie do Trybunału Sprawiedliwości, który w znacznej części uchylił wyrok Sądu. Trybunał uznał w szczególności, że Sąd nie ocenił prawidłowo roli Frontexu we wspomnianej operacji powrotowej, wskazując, że prawo Unii¹ nakłada na tę agencję szereg obowiązków mających na celu zapewnienie poszanowania praw podstawowych w ramach wspólnych operacji powrotowych, w tym obowiązek weryfikacji, czy istnieją decyzje nakazujące powrót w odniesieniu do wszystkich osób, które państwo członkowskie zamierza objąć taką operacją. Ponadto ewentualne naruszenia praw podstawowych, do których dochodzi podczas lotu powrotnego, mogą być objęte odpowiedzialnością nie tylko danego państwa członkowskiego (w tym przypadku Grecji), lecz również odpowiedzialnością Frontexu. Sprawa została przekazana do Sądu, który będzie musiał ponownie wydać orzeczenie, uwzględniając obowiązki nałożone na Frontex przez prawo Unii w ramach wspólnych operacji powrotowych.

9 października 2016 r. rodzina obywateli syryjskich będących etnicznymi Kurdami, składająca się z dwojga rodziców i czworga dzieci, przybyła na grecką wyspę Milos, gdzie wyraziła chęć złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. Jednak zaledwie kilka dni później rodzina ta została przekazana do Turcji w wyniku wspólnej operacji powrotowej przeprowadzonej przez Grecję i Frontex. Obawiając się odesłania do Syrii przez organy tureckie, rodzina ta uciekła do Iraku.

Uznając, że ich przekazanie do Turcji stanowiło niezgodne z prawem wydalenie i że podczas tego przekazania doszło do naruszenia ich praw podstawowych, członkowie tej rodziny złożyli odwołania do Frontexu, które zostały oddalone.

Członkowie tej rodziny zwrócili się następnie do Sądu Unii Europejskiej o zasądzenie od Frontexu odszkodowania za szkody majątkowe i niemajątkowe rzekomo spowodowane przez zachowanie tej agencji przed, w trakcie i po zakończeniu operacji powrotowej. Twierdzą w szczególności, że gdyby Frontex wywiązał się ze swojego obowiązku

zapewnienia poszanowania praw podstawowych i zasady non-refoulement podczas tej operacji, prawa te nie zostałyby naruszone, a oni nie zostaliby odesłani do Turcji, lecz uzyskaliby ochronę międzynarodową w Unii Europejskiej.

W 2023 r. Sąd² oddalił skargę wniesioną przez członków tej rodziny ze względu na brak związku przyczynowego między rzekomo niezgodnym z prawem zachowaniem Frontexu a poniesioną szkodą, nie oceniając pozostałych przesłanek odpowiedzialności. Sąd uznał, że ponieważ Frontex nie ma kompetencji ani w zakresie oceny zasadności decyzji nakazujących powrót, ani w zakresie rozpatrywania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, nie można go pociągnąć do odpowiedzialności za jakąkolwiek szkodę związaną z powrotem tych osób do Turcji.

Po rozpatrzeniu odwołania **Trybunał w znacznej mierze uchylił wyrok Sądu i przekazał mu sprawę do ponownego rozpoznania.**

W wydanym wyroku Trybunał wskazał, po pierwsze, że **prawo Unii nakłada na Frontex szereg obowiązków mających na celu zapewnienie poszanowania praw podstawowych** w ramach wspólnych operacji powrotowych. Po drugie, przypominał, że operacje te mogą dotyczyć wyłącznie osób, wobec których wydano pisemne i wykonalne decyzje nakazujące powrót. W związku z tym **Frontex ma obowiązek zweryfikować, czy takie decyzje nakazujące powrót istnieją** w odniesieniu do wszystkich osób, które dane państwo członkowskie zamierza objąć wspólnymi operacjami powrotowymi, aby zagwarantować, że operacje te są zgodne z zasadą non-refoulement. Trybunał przyznał zatem rację członkom rodziny syryjskiej i uznał, że **Sąd popełnił błąd, uznając, że Frontex zapewnia państwom członkowskim jedynie wsparcie techniczne i operacyjne**, bez konieczności weryfikacji istnienia decyzji nakazującej powrót.

Ponadto Trybunał orzekł, że Sąd naruszył również prawo, uznając, że ewentualne naruszenia praw podstawowych podczas lotu powrotnego są objęte wyłączną odpowiedzialnością przyjmującego państwa członkowskiego, z wyłączeniem wszelkiej odpowiedzialności Frontexu.

Trybunał uchylił zatem w znacznej części **zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd, z uwzględnieniem obowiązków Frontexu związanych z ochroną praw podstawowych** osób objętych wspólnymi operacjami powrotowymi.

UWAGA: Odwołanie od wyroku lub postanowienia Sądu, ograniczone do kwestii prawnych, może zostać wniesione do Trybunału. Co do zasady, odwołanie nie ma skutku zawieszającego. Jeżeli jest ono dopuszczalne i zasadne, Trybunał uchyli orzeczenie Sądu. Jeżeli stan postępowania pozwala na wydanie orzeczenia w sprawie, Trybunał może sam wydać ostateczne rozstrzygnięcie w przedmiocie sporu. W przeciwnym razie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd, który jest związany orzeczeniem Trybunału wydanym w ramach odwołania.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst i, w stosownym wypadku, streszczenie](#) wyroku są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2016/1624](#) z dnia 14 września 2016 r. w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 i uchylające rozporządzenie (WE) nr 863/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady, rozporządzenie Rady (WE) nr 2007/2004 i decyzję Rady 2005/267/WE.

² Wyrok z dnia 6 września 2023 r., *WS i in./Frontex*, [T-600/21](#) (zobacz również [komunikat prasowy nr 133/23](#)).